

06 юли 2026 г.

До МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
г-н РУМЕН РАДЕВ
До МИНИСТЪРА на ФИНАНСИТЕ
г-н ГЪЛЪБ ДОНЕВ
До МИНИСТЪРА на ОБРАЗОВАНИЕТО и НАУКАТА
Проф. ГЕОРГИ ВЪЛЧЕВ
До 52-рото НАРОДНО СЪБРАНИЕ на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
До МЕДИИТЕ

ОТВОРЕНО ПИСМО

от Национален синдикат ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА-КНСБ

Уважаеми г-н РАДЕВ,

Уважаеми г-н ДОНЕВ,

Уважаеми г-н ВЪЛЧЕВ,

Уважаема г-жо ДОЦОВА, ПРЕДСЕДАТЕЛ на 52-рото Народно събрание,

Уважаеми г-жи/г-да ПРЕДСЕДАТЕЛИ на парламентарните групи
на политическите партии в 52-рото Народно събрание,

Уважаеми г-н ПРОДАНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ на КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ,

Уважаеми г-н ЗДРАВКОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ на КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА,

На 9 юни 2026 г. входирахме писма до ВАС с информация за сектор ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ и молба за среща, отговор на които не получихме от нито една институция.

Приетият от Министерския съвет Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г., внесен с № 52-602-01-19/ 01.07.2026г. вече е в Народното събрание и утре – 7 юли 2026г., ще се обсъжда в Комисията по бюджет и финанси, преди да е обсъждан в ресорната Комисия по образованието и науката (заседанието е на 8 юли).

Предложеният проект за 2026г. на този етап с предвидената субсидия за ДВУ, базирана на стария бюджет от 2025г. (който е по отчетени данни за 2024г.) и увеличена от 618,98 на 661,30 млн. евро (ръст от 6,8%) НИЕ НЯМА ДА ПОДКРЕПИМ! В Субсидията за издръжка на обучението предвидените средства от 36,6 млн.евро така предоставени за 5% увеличение не покриват минимално необходимите средства, защото не са отчетени поне основни резултати и така бюджетните субсидии на 30 ДВУ са намалени. Останалият ръст от 1,8 % са средствата за стипендии на учащите, които в контекста на решение на Върховния административен съд също са недостатъчни! С внесенят проектобюджет ВИЕ НАКАЗВАТЕ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ - единствения реформиран сектор в БЪЛГАРИЯ!

Последиците са тревожни. Делът на държавната субсидия за висшето образование намалява от 0,64% от БВП през 2025 г. на 0,53% в проектобюджета за 2026 г. За 30 държавни висши училища това означава намаление на средствата между 0,5% и 14,9%.

ВОН-КНСБ настоява субсидия за държавните висши училища през 2026 г. поне да ЗАПАЗИ РЪСТА ОТ 0,64 % КАТО ДЯЛ ОТ БВП на нивото на 2025 г.

НАСТОЯВАМЕ изчисленията да са по реално изработени показатели по Постановление на Министерски съвет (ПМС) №328 и Рейтинговата система на висшите училища (РСВУ), минимума на които договорихме всички заинтересовани страни през м. ноември 2025 г. и те да бъдат справедливо отчетени в настоящата 2026 г. За целта **в Субсидията за издръжка на обучението, респ. в общата субсидия за ДВУ, са необходими още 20,8 млн.евро и този минимум е доказано изработен, отчетен и крайно необходим!** От наша страна се правят необходимите компромиси, но няма да приемем намаление на субсидиите, защото от м. 09 до м. 12 на 2026 г. плануваните новоприети студенти също не са отразени в проектобюджета нито като допълнителна субсидия за обучение, нито за стипендии на учащите.

ВОН-КНСБ ще информира европейските институции, Европейската комисия и партньорите в Европейското пространство за висше образование за сериозния риск, който създава проектобюджетът за 2026 г. за държавните висши училища в България. Вместо да насърчи един от малкото сектори, който през последното десетилетие проведе реални и измерими реформи, държавата предлага бюджет, който не отчита реално постигнатите резултати и поставя под риск тяхното продължаване.

Отново **информираме и Вас от Изпълнителната и Законодателната власт на Република България, че ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ вече не се финансира по исторически принцип.** Средствата за обучение в държавните висши училища се определят по ясни и проверими показатели, заложили в ПМС №328, чрез държавен мониторинг, участие на бизнеса и Рейтинговата система на висшите училища – международно признат инструмент за оценка на качеството. Финансирането е пряко обвързано с резултатите, качеството на обучението, реализацията на студентите и подготовката на кадри в стратегически за държавата професионални направления – инженерни, педагогически и медицински науки. Това е една от най-успешните реформи в публичния сектор.

Българските университети не само подготвят по-конкурентоспособни специалисти, но и все по-успешно се позиционират в международните академични класации. Инвестициите във висшето образование вече дават измерими резултати както за икономиката, така и за обществото.

Същото важи и за научната дейност. През последните години финансирането все по-ясно се обвързва с научните резултати – публикации в Scopus и Web of Science, цитируемост, международни проекти, патенти, внедряване на иновации и развитие на изследователски университети. Увеличиха се възможностите за младите учени, за модерни лаборатории, за участие в европейски научни програми и за международна оценка на научните организации. Резултатите вече са видими. Български университети се изкачват в престижните световни класации. Софийският университет е сред водещите висши училища в света според QS и Times Higher Education. Техническият университет – София вече присъства в QS World University Rankings. Медицинският университет – София е сред университетите в класацията Global 2000, а три български университета са включени в класацията Sustainability Impact Rankings на Times Higher Education. Това не е случайност, а пряк резултат от реформите и от обвързването на финансирането с качеството.

Именно затова е необяснимо защо проектобюджетът за 2026 г. не отчита реално изработените показатели. Университетите първо реализират дейностите, изпълняват показателите и едва след това получават държавното финансиране. Проектобюджетът за 2026 г. обаче е изчислен върху данни, използвани при бюджета за 2025 г., които отразяват състоянието към октомври 2024 г. Вместо да бъдат използвани отчетените към октомври 2025 г. показатели, вече приети от всички заинтересовани страни, се прилагат остарели данни. Така реално постигнатите резултати остават без финансово отражение. Тревожно е, че в

проектобюджета не са отчетени плануваните новоприетите студенти за периода септември–декември 2026 г. – нито по отношение на средствата за обучение, нито за студентските стипендии.

Настояваме бюджетът да бъде преизчислен по реално изработените показатели съгласно ПМС №328 и Рейтинговата система на висшите училища, въз основа на договорените през ноември 2025 г. минимални стойности.

По наши изчисления за справедливото отчитане на вече постигнатите резултати е необходим минимум от още **20,8 млн. евро**.

Това не е искане за нови привилегии. Това са средства, които университетите вече са изработили. А държавата е длъжна да ги признае.

ПРИЛОЖЕНИЯ: Фигура и таблица с приложени данни.

С уважение,

Председател на ВОН-КНСБ, проф. д-р инж. Лиляна Вълчева

Зам.-председател на ВОН-КНСБ, проф. д-р Александър Николов

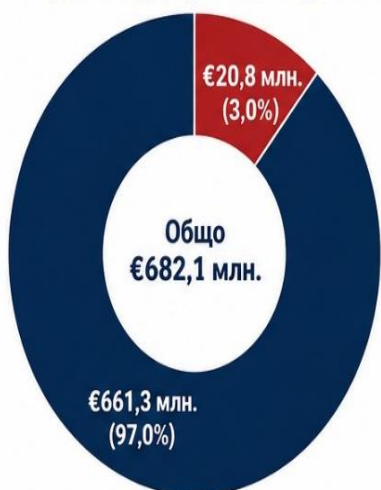
Национален секретар на ВОН-КНСБ, проф. д-р инж. Агата Манолова

ФИГУРА:

€20,8 млн. са отнети от системата на държавното висше образование

Средства по формулата за качество за ДВУ: ноември 2025 → юни 2026

Разпределение на бюджета на ДВУ след предложената промяна

- Финансиране, което остава
€661,3 млн. (97,0%)
- Отнети средства
€20,8 млн. (3,0%)

€20,8 млн.

вече признато финансиране

отнето от

30 от 33

държавни висши училища

след като университетите
вече са изпълнили критериите
за качество

Това означава
по-малко средства за:

обучение

научни изследвания

лаборатории

академичен състав

международна
конкурентоспособност

Основен извод:

Проектобюджетът не просто намалява средствата. Той отменя част от финансирането, вече определено по действащия механизъм за качество и резултати.

Това обезсмисля системата за стимулиране на качеството във висшето образование.

СРАВНЕНИЕ НА СУБСИДИИТЕ ЗА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА ПРЕДЛОЖЕНИ В ПРОЕКТОБЮДЖЕТ ПРЕЗ НОЕМВРИ 2025 г. ПО ОТЧЕТЕНИ РЕЗУЛТАТИ И ПРЕЗ ЮНИ 2026 г. ПО ДАННИ НА МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ/ДЪРЖАВАТА

Таблица: Класацията е подредена от **най-голямо процентно намаление към най-малко**, като отрицателният процент означава спад, а положителният – увеличение.

Данните, отразени в колона м.11-2025г. са по отчет за КОМПЛЕКСНА ОЦЕНКА ЗА КАЧЕСТВО И РЕАЛИЗАЦИЯ (ПМС №328) и РЕЙТИНГ-СИСТЕМАТА през м.10.2025г. за отчетен период от м.10.2024 - м.10.2025 г. Държавните висши училища първо отчитат дейности и после получават държавна субсидия. И това не е дефект на системата, а доказателство, че държавата вече прави разлика между формално съществуващо обучение и реално постигнато качество. Затова проектоБЮДЖЕТ (ПБ) 2026 НЕ Е ПРОБЛЕМ ЗА ДВУ, А ЗА ДЪРЖАВАТА!

№	Висше училище	ПБ-м.11.2025 (евро)	ПБ-м.06.2026 (евро)	Нетна промяна (евро)	Промяна %
1.	УАСГ – София	28 428 200	24 194 500	-4 233 700	-14,89%
2.	Национална художествена академия	8 856 200	8 104 300	-751 900	-8,49%
3.	УХТ – Пловдив	8 639 100	7 927 900	-711 200	-8,23%
4.	Лесотехнически университет	11 927 000	11 147 000	-780 000	-6,54%
5.	Национална музикална академия	8 680 100	8 128 400	-551 700	-6,36%
6.	Технически университет – Габрово	7 852 100	7 415 800	-436 300	-5,56%
7.	Стопанска академия – Свищов	6 408 100	6 076 800	-331 300	-5,17%
8.	Технически университет – Варна	17 248 500	16 376 500	-872 000	-5,05%
9.	Медицински университет – Плевен	12 966 100	12 338 700	-627 400	-4,84%
10.	НАТФИЗ	6 416 900	6 138 800	-278 100	-4,33%
11.	Икономически университет – Варна	11 230 300	10 773 600	-456 700	-4,24%
12.	ХТМУ – София	11 530 900	11 075 000	-455 900	-3,95%
13.	Тракийски университет	30 877 100	29 802 200	-1 074 900	-3,48%
14.	Висше строително училище	1 735 300	1 676 500	-58 800	-3,39%
15.	УНСС	33 122 100	32 085 900	-1 036 200	-3,13%
16.	ЮЗУ „Неофит Рилски“	20 634 000	20 006 800	-627 200	-3,04%
17.	Шуменски университет	14 331 300	13 947 000	-384 300	-2,68%
18.	Технически университет – София	81 974 500	79 996 900	-1 977 600	-2,41%
19.	Пловдивски университет	39 507 200	38 557 300	-949 900	-2,40%
20.	Бургаски държавен университет	9 062 100	8 833 300	-228 800	-2,52%

№	Висше училище	ПБ-м.11.2025 (евро)	ПБ-м.06.2026 (евро)	Нетна промяна (евро)	Промяна %
21	Медицински университет – София	47 083 300	46 170 600	-912 700	-1,94%
22	Софийски университет	107 628 100	106 322 000	-1 306 100	-1,21%
23	Медицински университет – Варна	31 233 100	30 745 700	-487 400	-1,56%
24	Медицински университет – Пловдив	30 349 500	29 793 500	-556 000	-1,83%
25	Великотърновски университет	20 492 000	20 211 700	-280 300	-1,37%
26	АМТИИ – Пловдив	4 661 700	4 589 000	-72 700	-1,56%
27	УниБИТ	5 786 900	5 691 600	-95 300	-1,65%
28	Висше транспортно училище	3 483 700	3 437 000	-46 700	-1,34%
29	Русенски университет	20 715 200	20 511 400	-203 800	-0,98%
30	Аграрен университет – Пловдив	8 494 500	8 455 600	-38 900	-0,46%
31	Минно-геоложки университет	6 261 200	6 347 100	+85 900	+1,37%
32	ВУТП – София	3 805 900	3 866 600	+60 700	+1,60%
33	Национална спортна академия	20 265 500	20 554 900	+289 400	+1,43%

Основни изводи

- Най-силно засегнат е **УАСГ** с голямо намаление от **14,89%** (**тъмно червен цвят**).
- **11 ДВУ** са с процентно намаление от **8,49%** до **3,95%**. (**НХА,УХТ,ЛТУ,НМА,ТУГ,СА,ТУВ,МУПн,НАТФИЗ,ИУВ,ХТМУ в червен цвят**).
- **9 ДВУ** са с процентно намаление от **3,48%** до **1,94%** (**ТРУ,ВСТУ,УНСС,ЮЗУ,ШУ,ТУС,ПУБДУ,МУС в светло син цвят**).
- **9 ДВУ** са с процентно намаление от **1,21%** до **0,46%** (**СУ,МУВ,МУПв,ВТУ,АМТИИ,УБИТ,ВТрУ,РУ,АУ в тъмно син цвят**).
- Само три ДВУ показват минимално увеличение:
 - Национална спортна академия +1,43%;
 - Висше училище по телекомуникации и пощи +1,6%;
 - Минно-геоложки университет +1,37%.

Българска академия на науките 133 037 600 131 577 700 -1 459 900 **-1,10%**

ВОН-КНСБ НЯМА ДА ПОДКРЕПИ ТОЗИ ПРОЕКТ НА БЮДЖЕТ ЗА 2026г.!